

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו זברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5.)

סיכומי דף היומי

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ד ניסן תשע"ז

גליון
261

כתובות דף ק"ד . יום ג' פרשת בראשית כ"ג תשרי תשפ"ג

לזכות אלטער בנימין בינוש בן רבקה פייגה לברכה והצלחה דף ק"ד - ע"א

יום שנפטר בו רבי קודם שנפטר גזרו רבנן תענית, וביקשו רחמים, ואמרו שכל מי שיאמר שנפטר ידקר בחרב, שפחתו של רבי עלתה לגג ואמרה: עליונים מבקשים את רבי ותחתונים מבקשים את רבי, יהי רצון שיכופו תחתונים את העליונים. כיון שראתה שמצטער בכך שצריך בכל פעם להיכנס לבית הכסא ולחלוץ תפילין ולחזור להניחם ביציאתו, אמרה: יהי רצון שיכופו עליונים את התחתונים. כיון שלא הפסיקו חכמים מלבקש רחמים זרקה כלי חרס קטן מהגג לארץ, ומחמת הרעש נשתתקו, ונפטר רבי. אמרו חכמים לבר קפרא שיבדוק מצבו של רבי, כיון שראה שנפטר קרע מלבושו והחזיר הקרע לאחוריו, אמר אראלים (מלאכים) ומצוקים (צדיקים) אחזו בארון הקודש, נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש, שאלוהו אם נפטר אמר להם אתם אמרתם ולא אני אמרתי.

בשעת פטירתו של רבי זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה ואמר: ריבוננו של עולם, גלוי וידוע לפניך שיעתתי בעשר אצבעותי בתורה ולא נהניתי אפילו באצבע קטנה, יהי רצון מלפניך שיהא שלום במנוחתו. יצאה בת קול ואמרה: 'יבא שלום ינחו על משכבותם'.

בשעה שהצדיק נפטר מן העולם אומרים מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: ריבוננו של עולם, צדיק פלוני בא. אומר להם: יבואו צדיקים, ויוצאים לקראתו ואומרים: יבא בשלום ינחו על משכבותם. בשעה שהצדיק נפטר מן העולם שלש כתות של מלאכי השרת יוצאות לקראתו, אחת אומרת לו: בא בשלום, השניה: הולך נחו, השלישית: יבא שלום ינחו על משכבותם. בשעה שרשע נאבד מן העולם שלש כתות מלאכי חבלה יוצאות לקראתו, אחת אומרת: 'אין שלום אמר ה' לרשעים', השניה: למעצבה ישכב, השלישית: רדה והשכבה את ערלים.

משנה . עד מתי יכולה אלמנה לתבוע כתובתה: לרבי מאיר משום רשב"ג - בזמן שהיא בבית אביה גובה כתובתה לעולם, ובזמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה עד עשרים וחמש שנה, שיש בזמן זה לעשות טובה לשכניה ממזון היתומים כשיעור כתובתה. לחכמים - בזמן שהיא בבית אביה גובה כתובתה עד כ"ה שנים, אך לאחר מכן מחלה, שהרי אינה מתביישת לתבוע כתובתה, בזמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה לעולם, שמפני שמכבדים אותה מתביישת לתבוע כתובתה. אם מתה האלמנה יורשיה צריכים להזכיר כתובתה בתוך עשרים וחמש שנים.

כ"ה שנה שאמר רבי מאיר שיש בה כדי לעשות טובות לשכניה כשיעור כתובתה הוא בין בענייה ובין בעשירה, שלפי עושרה כך טובתה. איבעיא באלמנה שלא שתקה כל עשרים וחמש שנים מתביעת כתובתה אלא חלק מהם, אם איבדה חלק מכתובתה כשיעור שנים ששהתה.

כל מידת חכמים הם בדווקא, שהעמידה כיתד שלא תמוט, כגון ארבעים סאה למקוה - אפילו חסר רק קורטוב אינו כשר לטבילה, ואלמנה איבדה כתובתה מיד אחר שקיעת החמה במלאת כ"ה שנים אם לא תבעה עד אז.

שיעור כ"ה שנה למחילת הכתובה נחלקו תנאים ואמוראים אם היינו כשאין שטר כתובה בידה, אבל אם שטר כתובה בידה לא מחלה, שאילו מחלה היתה מחזירה השטר, או אפילו אם השטר בידה מחלה, וכן נחלקו אם איבדה גם תוספת כתובה - שתנאי כתובה ככתובה, או שלא מחלה תוספת.

בעל חוב שאין שטר חוב תחת ידו אינו גובה חובו אלא אם כן הלווה מודה, ואז גובה אף שלא תבע החוב כ"ה שנים, וכן בשטר שבידו גובה לעולם. וגרשה דינה כבעל חוב, שאף אם שהתה כ"ה שנה גובה כתובתה. דף ק"ד - ע"ב

אלמנה שהיו זנים אותה היורשים בבית אביה בדרך כבוד, כגון שטרך היורש והביא לה מזונותיה על כתפיו בכל יום - לא איבדה כתובתה אם

שהתה כ"ה שנים מלתבוע אף לשיטת חכמים, שהתביישה מלתבוע מחמת כבוד שעשו לה.

כתבו בית דין פסק לאלמנה לגבות מנכסי יורש בעלה המת, ולא כתבו בו שהכרנו שהנכסים שכתבנו לגבות מהם הם שירש מהבעל ומשועבדים לכתובתה של זו - אינה גובה באדרכתא זו, מחשש שמא תגבה אחד משדותיו של היורש עצמו, ותשבחינו, והיורש לא ישיב נכסי המת שבטוח שיחזור ויוציא את שלו מידה ויתן לה מנכסי המת, ויצא לעז על בית דין שלא עיינו בתקנתה.

הדרן עלך פרק הנושא

כתובות דף ק"ה . יום ד' פרשת בראשית - כ"ד תשרי תשפ"ג

פרק שלשה עשר - שני דינים

דף ק"ה - ע"א

משנה . שני דינים חשובים היו בירושלים שהיו גוזרים על גזילות - אדמון בן גדאי וחנן בן אבישלום (ובברייתא מנו שלישי - חנן המצורי, והתנא במשנה לא החשיבו למנותו), חנן אמר שני דברים ואדמון שבעה. ולרבי נתן היה דין שלישי והוא נחום המדי, ולא הודו לו חכמים.

מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת מזונות - לחנן גובה בלי שבועה, וכשישמעו שמת ותבא לגבות כתובתה אז תשבע שלא עכבה בידה משל בעלה כלום, וכן סובר רבן יוחנן בן זכאי. נחלקו עליו בני כהנים גדולים ואמרו תשבע בתחילה - בשעת גביית מזונות, ובסוף - בשעת גביית כתובה, וכן אמר רבי דוסא בן הרכינס.

ש"צ בתי דינים של עשרים שולש היו בירושלים, כנגדם בתי כנסיות להתפלל, ובתי מדרשות ללמוד בהם, ובתי סופרים ללמד תינוקות.

גוזרי גזירות שבירושלים היו נוטלים שפרם צ"ט מנה מתרומת הלשכה, לפי שלא היו עסוקים במלאכה. לא הספיק להם סכום זה למזונותיהם - אף על פי שלא רצו ליטול מוסיפים להם.

'ושוחד לא תקח' - אפילו לזכות את הזכאי ולחייב את החייב, שאילו כדי לזכות את החייב ולחייב את הזכאי כבר נאמר 'לא תטה משפט'.

הנוטל שכר לדון (שאינו אומר הדין אלא בשכר כך וכך) - דיניו בטלים.

דיין הלוקח שכר בטלה שאינה מוכחת - הרי זה מכוער אלא שדינו דין, ושכר בטלה מוכחת שמצויה לו מותר ליטול.

כשבאו בעלי דין לפני רב הונא אמר להם: הביאו אדם במקומו להשקות שדותי, ששכר בטילה מוכח הוא ומותר לו ליטלו מבעלי דינים.

כמה סמויות עיניהם של מקבלי שוחד - אדם חש בעיניו נותן ממון לרופא על הספק שמא מרפאו, והדיינים נוטלים שוה פרוטה ומסמים עיניהם, שנאמר 'כי השוחד יעור פקחים'.

דף ק"ה - ע"ב

'כי השוחד יעור עיני חכמים' - אפילו חכם גדול ולוקח שוחד אינו נפטר מן העולם בלא סמויות הלב, 'ויסלף דברי צדיקים' - אפילו צדיק גמור ולוקח שוחד אינו נפטר מן העולם בלי טירוף דעת.

'מלך במשפט יעמיד ארץ ואיש תרומות יהרסנה', אם הדיין עשיר ודומה למלך שאינו צריך לכלום ואינו צריך להחניף - יעמיד ארץ, ואם דומה לכהן שמחזר על הגרנות לקבל תרומות - יהרסנה.

דיין הרגיל לשאול מבני עירו בהמות וכלים - פסול לדונם, ואם יש לו להשאיל לאחרים מותר. ואם כוונתו כששואל להחשיב את המשאיל כשר לדונו.

הטעם שאסור לקבל שוחד אפילו לזכות את הזכאי - שנעשה קירוב הדעת ביניהם והרי הוא כגופו, ואין אדם רואה חובה לעצמו, שוחד - שהוא חד.

לא ידון לאוהבו - שלא יראה לו חובה, ולא ידון לשונאו - שלא יראה לו זכות.

צורבא דרבנן שבני עירו אוהבים אותו - לא משום שהוא טוב, אלא משום שאינו מוכיח אותם בדברי שמים.

רבא אמר: מתחילה סברתי שכל בני עירי - מחוזה אוהבים אותי, כיון

שהתמנתי לדין סברתי שמקצת [שחיבתים בדין] שונאים אותי, ומקצת [שזיכיתי] אוהבים אותי, לאחר שראיתי שזה שאני מחייב היום למחר אני מזכה אותו בדין אחר, אמרתי: אם אוהבים אותי - כולם אוהבים אותי, ואם שונאים אותי - כולם שונאים.

נאמר 'וזוהד לא תקח' ולא 'בצע לא תקח' - ופסל את עצמו לדוננו, וכגון זה כגון זה שנתן יד לשמואל כשעבר הגשר, ופסל עצמו מלדוננו, וכגון זה שנטל נוצה מעל ראשו של אמימר, וזה שכיסה רוק מלפני מר עוקבא, והאריס שהביא סל פירות מפרדסו של רבי ישמעאל בר יוסי כשבא לדון לפניו בה' בשבת במקום להביאו בערב שבת, ולא קיבלו, והושיב חכמים שידונו במקומו, ובכל טענה חשב מה היה יכול האריס לטעון לזכותו, ואמר: תיפח נפשם של מקבלי שוחד, שמה אני שלא נטלתי ואם נטלתי שלי נטלתי כך היה ליבי נוטה, מקבלי שוחד על אחת כמה וכמה, וכן התרחש אצל רבי ישמעאל בן אלישע בזה שהביא לו ראשית הגז ממרוחק.

כתובות דף ק"ז. יום ה' פרשת בראשית - כ"ה תשרי תשפ"ג

דף ק"ז - ע"א

אחד הביא דגים קטנים דורון לרב ענן, ופסל את עצמו לדוננו וגם לא רצה לקבל ממנו הדורון, וכשאמר לו שהביא לו מפני שהמביא דורון לתלמיד חכם כאילו מקריב בכורים - קיבלו. שלח לרב נחמן שידונו משום שהוא פסול לדוננו, ורב נחמן שבר שרב ענן פסול לדוננו משום שהוא קרובו ולכן קיבלו לפני דין יתומים שהיה לפניו משום שעשה שכבוד התורה עדיף מעשה 'ושפטתם צדק'. כשראה בעל דינו שמכבודו נסתתמו טענותיו, ומחמת כן הפסיק אליהו לבא לרב ענן, ישב בתענית וביקש רחמים שיחזור, כשחזר היה אליהו מפחידו וישב רב ענן בתיבה, ומה שלמדו לפני כן נקרא סדר אליהו רבה, ומה שלימדו אח"כ נקרא סדר אליהו זוטא.

רב יוסף לא רצה לבקש רחמים על רעב שהיה בשעת כעס הקב"ה, שאלישע שהייתה לו זכות שב' אלפים וב' מאות היו מאוכלי שולחנו אחר שעמדו תלמידיו ממנו, ואעפ"כ לא ביקש רחמים בעת כזו.

אלף ומאתיים תלמידים היו אוכלי שולחנו דרב, אחר שעמדו תלמידיו ממנו.

ח' מאות היו מאוכלי שולחנו של רב הונא אחר שעמדו תלמידיו ממנו, י"ג אמוראים היו משמיעים את דבריו שהיה העם רב, וכשהיו החכמים עומדים משיבתו והיו מנערים בגדיהם כיסה האבק את החמה והיה ניכר הדבר בארץ ישראל, והיו אומרים שם שקמו משיבתו של רב הונא בבבל.

ד' מאות תלמידים היו מאוכלי שולחנו של רב רבה ורב יוסף אחר שעמדו שאר התלמידים, וקרו עצמם יתומים, וב' מאות אצל אביי, וי"א רב פפא וי"א רב אשי, וקרו עצמם יתמי דיתמי.

מתרומת הלשכה הייתה באה הקטורת וכל קרבנות הציבור, וממנה היו נוטלים שכר - מבקרי מומים שבירושלים, תלמידי חכמים המלמדים הלכות שחיטה וקמיצה לכהנים, מגייה ספרים בירושלים של כל אדם (שהפקירו ב"ד תרומת הלשכה לכך, אחר שראו שמתעצלים ומשהים ספר שאינו מוגה בביתם), לרב גם שכר נשים האורגות הפרוכות, ולרב נחמן רק בפרוכות שבשערים, אך אלו שבמקום בנין שכרם מבדק הבית, לחכמים גם שכר נשים המגדלות בנהמה לפרה, לאבא שאול - נשים יקרות שבירושלים היו זנות ומפרנסות אותם.

דף ק"ז - ע"ב

מה עשו במותר תרומת הלשכה: לת"ק - ריקועי זהב ציפוי לרצפה וכתלים של בית קדשי הקדשים. לרבי ישמעאל - לוקחים בו פירות בזול ומוכרים אותם ביוקר, ובשכר מקייצין את המזבח, והקין לכלי שרת. לרבי עקיבא ורבי חנינא אין משתכרים בשל הקדש, אלא לרבי עקיבא המותר לקייץ המזבח, ולרבי חנינא סגן הכהנים לכלי שרת.

מותר נסכים: לת"ק דברייתא - למזבח הזהב ולבונה ולכלי שרת, וכן סובר רבי עקיבא שהוא לכלי שרת. לרבי חנינא סגן הכהנים - לקייץ המזבח.

בדק הבית - למזבח העולה לשכות עזרות כיון שהם של בנין, לרב נחמן גם שכר אורגות הפרוכות המבדילות בין הכול לקדשי הקדשים שבמקדש שני לפי שהיו במקום בנין של אמה טרקסין שעשה שלמה בבית ראשון. לרב - אם גבו לבדק הבית והותירו, קונים במותר כלי שרת, שלב ב"ד מתנה עליהם.

שיירי הלשכה - לחוץ לחומת העזרה, חומת העיר ומגדלותיה וכל צרכי העיר.

מותר שיירי הלשכה - לרבי ישמעאל היו לוקחים בו יינות שמנים וסלתות והשכר להקדש, לרבי עקיבא ורבי חנינא סגן הכהנים אין משתכרים בשל הקדש שאין עניות במקום עשירות.

כתובות דף ק"ז. יום ו' פרשת בראשית - כ"ז תשרי תשפ"ג

דף ק"ז - ע"א

מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת מזונות: בג' חדשים הראשונים - אין פוסקים לה, שאין אדם מניח ביתו ריקן. אחר ג' חדשים - לרב פוסקים, שמשועבד לה, וכן הלכה. לשמואל אין פוסקים, ונחלקו בטעמו: לרב זביד - שמא הניח לה צוררות כספים למזונות, ולכן חוששים אפילו כשאין מעשה ידיה מספיקים למזונותיה, אבל בקטנה אין חוששים שהתפיסה. לרב פפא - שמא אמר לה צאי מעשה ידיך במזונותיך, ולכן

גם בקטנה חוששים, אם מעשה ידיה מספיקים לה, אך אף בגדולה אין חוששים לכך אלא כשמעשה ידיה מספיקים למזונותיה, שאם אין מספיקים בוודאי לא הסכימה. שמעו בו שמת - לכו"ע פוסקים לה, שאין להימנע מחשש צררי - הואיל וסופה להישבע בשעת גביית כתובתה שלא עיכבה מבעלה כלום, וכן אין חוששים שאמר לה מחיים צאי מעשה ידיך במזונותיך - שמשמת אינה משועבדת לו למעשה ידיה (היתומים אין יכולים לומר לה 'צאי...' בלא הסכמתה, שגם הבעל עצמו אין יכול לכופה).

כשפוסקים לה מזונות כששמעו שמת - לחנן לא תשבע בתחילה, ולבני כהנים גדולים תשבע.

בא ואמר פסקתי לה מזונות והתפסתי צררי - נאמן הבעל בשבועה, ומחזירה מה שנתנו לה בית דין.

אשה שהלך בעלה למדינת הים ותובעת מזונות, אם בא בעלה ממדינת הים רשאי לומר צאי מעשי ידיך במזונותיך, אך אם כבר פסקו לה בית דין מזונות פסקתם קיימת. ולשמואל מה שפסקו היינו כששמעו בו שמת.

אם קודם שיצא הבעל למדינת הים העמיד האפוטרופוס לזונה, ומשך האפוטרופוס את ידו מלזונה - לכו"ע פוסקים לה אפילו לא שמעו בו שמת, שאין חשש צררי ולא חשש שאמר לה צאי מעשה ידיך במזונותיך. ואם העמידו גם לזון בניו ובנותיו - פוסקים גם להם, שגילה דעתו שרוצה שיהיו ניזונים משלו.

שמעו שמת עפ"י עד אחד - כיון שהיא מותרת להינשא על פי עד אחד פוסקים לה מזונות, אבל אין פוסקים לבניו ובנותיו שאינם יכולים לירד לנכסיו על פי עד אחד. וכן אין פוסקים צדקה מנכסיו. ובשמים לאשתו - לרב חסדא אין פוסקים ולרב יוסף פוסקים.

דף ק"ז - ע"ב

באה ואמרה מת בעלי - רצתה הציבה רצתה גובה כתובתה, שנאמנת לומר מת בעלי להינשא וממילא נאמנת גם ליטול כתובתה, שכך כתב לה בכתובה: לכשתנשאי לאחר תטלי מה שכתוב ליכי.

באה ואמרה גירשני בעלי - אינה נאמנת, אך מתפרנסת והולכת עד כדי כתובתה, ולשמואל שאין פוסקים מזונות למי שהלך בעלה למדינת הים היינו דווקא בשמעו שמת בעלה, ואעפ"כ אין לה מזונות כאלמנה, שהיא הפסידה עצמה באומרה שהיא גרושה ואין לה זכות מזונות (ואכן יכולה לגבות כל כתובתה מיד).

קטנה שלוחתה ואכלה - בעלה חייב לפרוע, שבקטנה אין חשש צררי ולא חשש שאמר לה צאי מעשה ידיך במזונותיך שהרי אין מספיק לה, אך אם מיאנה בבעל אינו חייב לפרוע.

יבם שעמד בדין ואמר לו כנס או חלוץ לה, וברח - ניזונת משל יבם, שאין חשש צררי - שאין דעתו קרובה אליה, ואין חשש שאמר לה צאי מעשי ידיך במזונותיך - שאינה משועבדת לו. לא עמד בדין - בג' חדשים הראשונים שמנועה מלהינשא ניזונת משל בעלה, ואחר כך אינה ניזונת לא משל בעלה ולא משל יבם.

הלכה כרב הונא בשם רב שיכולה אשה שתאמר לבעלה: איני ניזונת ואיני עושה.

כלי חרס המחופים בעופרת, הלבנים והשחורים - אינם בולעים, ומותרים לענין חמץ וגיעולי עכו"ם ויין נסך, והיינו אם אין בהם סדקים, אבל הירוקים כיון שמעורב צריף בתוך העופרת מחלחל החרס ובוולע.

כתובות דף ק"ח. יום שב"ק פרשת בראשית - כ"ז תשרי תשפ"ג

יום זה הוקדש לעילוי נשמת הגה"ח ר' יהושע גרינוואלד זצ"ל בן הרה"ח ר' דוד אליהו זצ"ל

דף ק"ח - ע"א

משנה. מי שהלך למדינת הים ועמד אחד ופירנס את אשתו - חנן אומר איבד מעותיו, וכן סובר רבי יוחנן בן זכאי. לבני כהנים גדולים - ישבע כמה הוציא ויטול, וכן סובר רבי דוסא בן הרכינס.

המודר הנאה מחבירו - מותר לתת עבורו מחצית השקל, שמצוה בעלמא עושה, שגם בלי זאת יש לו חלק בקרבנות ציבור, שהתורם מתכוין גם על האבוד והגבוי שעדיין לא הגיע, ועל העתידי לגבות - אף אם לבסוף לא נגבה. ופורע לו חובו - לרב אושעיא היינו לדעת חנן דמתניתין שלא נתן לו כלום אלא הבריח ממנו ארי, ולרבא גם לדעת חכמים באופן שלווה על מנת שיכול לפרוע מתי שרוצה, ולרב אושעיא גם באופן זה אסור לדעת חכמים, שאף שאין המלווה יכול לתובעו מ"מ מתבייש ממנו כל זמן שחייב לו, ולכן נחשב הפורע למהנה. ומחזיר לו אבידה - משום מצווה המוטלת עליו, ובמקום שנוהגים ליטול שכר על טורח השבתה ושניהם מודרים הנאה זה מזה - יפול השכר להקדש.

דף ק"ח - ע"ב

משנה. מי שמת והניח בנים ובנות: בזמן שהנכסים מרובים - הבנים ירשים והבנות ניזונות, בנכסים מועטים שאין בהם פרנסת י"ב חודש לזכרים ולנקבות - הבנות יזונו והבנים יחזרו על הפתחים, ואדמון טען 'וכי בשביל שהוא זכר הפסיד', וכוונתו: לאביי - וכי בשביל שאני זכר וראוי לעסוק בתורה הפסדתי, לרבא - וכי בשביל שאני זכר וראוי לרשת בנכסים מרובים הפסדתי בנכסים מועטים.

משנה. הוטיען את חבירו כדי שמן הוודה בקנקנים וכפר בשמן - לאדמון הואיל והודה במקצת הטענה ישבע כדין מודה במקצת, וכן סובר רבן גמליאל, לחכמים - אינה הודאה ממין הטענה. והסבר מחלקותם: לרב הודה אמר רב - מדובר שטענו שמן מידת מלא עשרה כדים, והודה לו

בקנקנים בלי שמן, ונחלקו בדין טענו חיטים והודה לו בשעורים אם נחשב מודה במקצת.

לרבא - אם טענו: מלא עשרה כדי שמן יש לי בבורך, הרי תובע ממנו שמן ולא כדים, ולכו"ע פטור משבועה. טענו: עשרה כדי שמן מלאים יש לי אצלך, הרי תובע ממנו שמן וקנקנים ולכו"ע חייב שבועה. ונחלקו בטענה: עשרה כדי שמן יש לי אצלך, האם יש בלשון זה גם תביעה על הקנקנים ועיירה כשבעה, או רק על השמן ופטור.

לרבנא - נחלקו בטענו: עשרה כדי שמן יש לי אצלך, והשיבו: שמן - לא היו דברים מעולם, וקנקנים - רק חמשה יש לי אצלי. לאדמו"ר יש בלשון הטענה תביעה גם על 'ה קנקנים, וחייב על ה' שכופר שבועת מודה במקצת, ומגלגל עליו להישבע גם על השמן, לחכמים אין בלשון הזה תביעה על הקנקנים, ואין כאן שבועת מודה במקצת.

טענו חיטים ושעורים והודה לו באחד מהם - לרב נחמן אמר שמואל חייב, שהיא כפירה והודאה במקצת הטענה, לר' חייא בר אבא פטור, שלא הודה במקצת הטענה ששני טענות נפרדות הם. תבעו כדים ושמן שבתוכם והודה לו בכדים - לרב שימי בר אשי לכו"ע חייב, שהרי זה כטוען רימון בקליפתו - לרבנא - לר' חייא בר אבא פטור, שהרי זה כחיטים ושעורים, שהשמן משתמר גם בלא הכד.

כתובות דף ק"ט. יום א' פרשת נח - כ"ח תשרי תשפ"ג

דף ק"ט - ע"א

משנה. הפוסק מעות לחתנו ופשט לו את הרגל - לתנא דמתניתין לפי חכמים תשב עד שתלבין ראשה, לאדמו"ר יכולה לטעון: אני לא פסקתי, אלא אבא, או כנוס או פטור, והסכים עמו רבן גמליאל. לרבי יוסי ברבי יהודה בברייתא - כשהאב פסק לחתנו חכמים מודים לאדמו"ר, ונחלקו כשהיא פסקה, ואעפ"כ סובר אדמו"ר שיכולה לומר סבורה הייתי שאבא נותן עלי.

מה שסוברים חכמים בברייתא שאם פסקה היא תשב על שתלבין ראשה היינו בגדולה שתנאה תנאי, אבל בקטנה כופים הבעל ליתן גט. ב' דברים שאמר חנו בראש הפרק והסכים עמו רבי יוחנן בן זכאי - הלכה כמותו, שבעה דברים שאמר אדמו"ר - בדינים שאמר רבן גמליאל שנראים לו דבריו - הלכה כמותו, ואף בדין הברייתא שאם פסקה היא אין הבעל יכול לעכבה, והואיל שאמר כן רבן גמליאל רק בג' מקומות הרי שבשאר הדינים אין הלכה כאדמו"ר.

משנה. המערער על השדה והוא חתום עד על שטר מכירתה - לאדמו"ר יכול לומר מה שחתמתי לך עד משום שהראשון הוא אדם קשה ונוח לי שתהא בידך שאוציאנה ממך בדין, ולחכמים איבד זכותו. ואם הוא חתום כדיין לקיים שטר המכירה - לכו"ע יכול לערער על השדה, שאין הדיינים קוראים השטר אלא מעידיים שהכירו חתימת העידיים.

דף ק"ט - ע"ב

עד החתום בשטר מכירה על שדה, שסימנו אחד ממצריה שהיא בצד שדה פלונית של פלוני (המוכר שדה זו) - אין העד יכול לערער אחר"כ שהשדה שהזכירה כסימן היא שלו, שהרי הודה שהיא של פלוני, ואינו דומה לדינו של אדמו"ר שהיה עד על מכירת שדה זו עצמה, ששם יש לו טענה שעשה כן משום שהשני נוח לו. אך הקונה עצמו שדה שהמוכר סימן בו אחד ממצריה שהיא ליד שדה פלונית שלי - יכול הלוקח לערער אחר כך על שדה המצר בטענה שאילו לא שתקתי לא היה מוכר לי, וגם לא היה יכול למסור מודעה - שהיה המוכר מתוודע מכך ולא היה מוכר לו.

עשאה סימן לאחר שאיבד זכותו, אם טען ואמר שלא הודיתי שכל השדה של פלוני רק תלם אחד - נאמן לערער על שאר השדה חוץ מתלם אחד. ואם אמר חזרתי ולקחתי ממנו התלם לאחר שעשיתיו סימן - נאמן, מאחר שיש עדים שנגזלה ממנו, ואין לזה זכות באותו תלם אלא על פיו, והפה שאסר הוא שהתיר. ואם מת - יכול האפוטרופוס לטעון כן לטובת היתומים, מפני שאביהם היה יכול לטעון כן.

משנה. מי שהלך למדינת הים ואבדה דרך שדה המוקפת בארבע שדות של ארבעה בני אדם - בין אם באו מכח מוכר אחד בין אם באו מכח ארבעה מוכרים, יכול כל אחד לדחות וצריך לקנות דרך במאה מנה או פירח באויר. ואם כל השדות ביד אחד שממה נפשך יש לו אצלו דרך - יברור לו הדרך הקצרה ביותר. ואם היו השדות ביד ארבעה בני אדם וקנה מהם אחד - לאדמו"ר ילך בקצרה, לחכמים - יכול לומר לו אם תשתוק ותקנה ממני דרך בזול מוטב, ואם לא אחזיר השטרות למוכרים לי ותצטרך לקנות מהם דרך ביקר.

שכיב מרע שאמר שיתנו דקל לבתו ומת, וחילקו היורשים הנכסים, אין כל אחד מהיורשים יכול לדחותה ולומר דקל שלך אינו אצלי, שהרי כל הנכסים היו יחד בשעת הצוואה, ועל כולם הטיל לתת הדקל לבתו. שכיב מרע שאמר שיתנו דקל לבתו ומת, והניח הרבה דקלים, והניח שני דקלים שרק חציין שלו שהוא שותף בהם עם אחר - רשאים היורשים ליתן לבת שני חצאי הדקלים, שבני אדם קורים לשני חצאי דקל - דקל.

כתובות דף ק"י. יום ב' פרשת נח - כ"ט תשרי תשפ"ג

דף ק"י - ע"א

משנה. המוציא שטר חוב על חבירו, והלווה מוציא עליו שטר מכירה מאוחרת לשטר ההלוואה, באומרו שטרך מזויף או פרוע, שאם הייתי חייב לך לא הייתי מוכר לי את השדה אלא הייתי גובה מעות בחובך: במקום שדרך

הקונה ליתן המעות קודם כתיבת השטר - הדין עם הלווה, שלא היה לו לכתוב שטר על השדה אלא לתפוס המעות עבור חובו, ובמקום שכתבים השטר ואח"כ נותנים המעות - לאדמו"ר הדין עם הלווה, שהיה לו למוכר למסור מודעה על השטר מכירה, לחכמים - הדין עם המלווה, שלא היה יכול למסור מודעה, שהיה מתוודע הדבר ללווה ולא היה קונה ממנו השדה, והוא רצה שיקנה אותה כדי שיוכל לגבותה ממנו בחובו.

משנה. שניים שהוציאו שטר חוב זה על זה, וזמן ההלוואה של שטר השני הוא קודם לזמן הפירעון של שטר הראשון: יש לשניהם אותו סוג שדה, כגון שיש לשניהם עידיית או בינונית או זיבורית - כל אחד עומד בשלו.

לאחד בינונית ולשני זיבורית, לסובר בשל עולם הם שמין - בוודאי כל אחד עומד בשלו, שהרי אף אם יגבה בעל הזיבורית את הבינונית יחזור הלה ויגבה ממנו הבינונית, ואף לסובר בשלם הם שמין - אין מוציאים הבינונית ואומרים שאחר כך יגבה השני הזיבורית כיון שאצל הראשון נעשית הבינונית עידיית, כיון ששניהם הוציאו שטרותיהם בבית דין אין לגבות לזה קודם לזה.

לאחד עידיית ובינונית ולשני זיבורית - לרב נחמן זה גובה [בינונית] וזה גובה [זיבורית], שסובר בשלם הן שמין, ולעולם זכותו של בעל הזיבורית [בין קודם גביית השני ממנו הזיבורית, ובין אחריה] לגבות בינונית שביד השני [ובעל הבינונית לעולם אינו גובה אלא זיבורית, אף אם בא לגבות אחר שפרע לו בבינונית שלו, שהרי נעשית הבינונית ביד בעל הזיבורית כעידית], ולרב ששת כל אחד עומד בשלו, שסובר בשלם עולם הם שמין.

שנים שהוציאו שטר חוב זה על זה, אם שטר הראשון הוא לעשר שנים והשני חזר ולווה ממנו תוך זמן זה - שני השטרות כשרים, אך אם זמן ההלוואה של השטר השני הוא אחר זמן פרעון של הראשון יכול הלווה של שטר הראשון לומר: שטרך מזויף, שאילו הייתי חייב לך כיצד אתה לווה ממני ולא גבית חובך ממני. ואם זמן שטר השני הוא ביום הפירעון של שטר הראשון - לאדמו"ר אין אדם לווה מעות ליום אחד, ויכול הלווה של השטר הראשון לטעון כנ"ל, לחכמים אדם עשוי ללוות מעות ליום אחד ושני השטרות קיימים. יתומים שהוציאו שטר חוב על לווה מאביהם, והלה הוציא שטר חוב שאביהם חייב לו - כל אחד עומד בשלו, שאם לא ירשו יתומים קרקע מאביהם - הרי אף אם יגבו מהלווה קרקע שלו יכול לחזור ולגבותה מהם על חובו, שיתומים שגבו קרקע בחובת אביהם בעל חוב חוזר וגובה מהם, ואם ירשו זיבורית ויש ללווה עידיית ובינונית - אף שאין גובים מיתומים אלא זיבורית, מכל מקום אם תפס מהם בינונית תפיסתו תפיסה, ולכן כל אחד עומד בשלו.

דף ק"י - ע"ב

משנה. ארץ ישראל מחולקת לג' ארצות - יהודה עבר הירדן והגליל, שאם נשא אשה באחת מהם אינו יכול לכופה לילך אחריו אל ארץ אחרת, לא מעיר לעיר ולא מכרך לכרך, אבל באותה ארץ מוציאה מעיר לעיר ומכרך לכרך, אבל לא מעיר לכרך - ששיבת כרכים קשה שיש בה דוחק, ולא מכרך לעיר - שבכרך מצוי כל דבר.

אין מוציאים מנוה יפה לנוה רעה, מנוה רעה ליפה - לת"ק מוציאים, ולרשב"ג אין מוציאים, שהנוה היפה בודק את הגוף למי שבא מנוה רעה, ומתוך כך חללים באים עליו.

כל מי עני רעים, ואפילו שבתות ויום טוב, ששינוי וסת אפילו לטובה תחילת חולי מעיים. אף לילות בשפל גגים גגו, ובמרום הרים כרמו, ממטר גגים לגגו, וזבלים שהוא מעלה לכרמו נופל לכרמים שתחתיו. משנה. הכל מעלים לארץ ישראל, ובתוך ארץ ישראל לירושלים, ואפילו מנוה יפה לרעה, וכופה לכל בני ביתו לעלות עמו, ואפילו עבדו העברי ילך אחריו בעל כרחו. הוא אומר לעלות והיא אומרת שלא לעלות - כופים אותה לעלות, ואם לא תצא בלי כתובה. היא אומרת לעלות והוא אומר שלא לעלות - כופים אותו, ואם לא יוציא ויתן כתובה.

אין מוציאים מארץ ישראל אפילו מנוה רעה ליפה, אפילו אם עבדו ברח לשם אין יכול להוציאו, משום שישבת ארץ ישראל, אלא ימכרנו שם. הוא אומר לצאת והיא אומרת שלא לצאת - כופים אותו, ואם לא יוציא ויתן כתובה, היא אומרת לצאת והוא שלא לצאת - כופים אותה, ואם לא תצא בלי כתובה. וכן אין מוציאים מירושלים לשאר ערי הארץ.

נשא אשה בארץ ישראל, וגירשה בין בארץ ישראל בין בקפוטקיא - נותן לה ממעות ארץ ישראל, נשא בקפוטקיא וגירשה בקפוטקיא - נותן לה ממעות קפוטקיא השוקלות יותר משל ארץ ישראל. נשא בקפוטקיא וגרשה בארץ ישראל - לת"ק נותן לה ממעות ארץ ישראל, שסובר כתובה דרבנן וזו אחת מקולי כתובה. לרשב"ג כתובה דאורייתא, ונותן לה ממעות קפוטקיא כפי שהשתעבד לה.

המוציא שטר חוב על חבירו, כתוב בו בבל - מגבהו ממעות בבל, כתוב בו ארץ ישראל - מגבהו ממעות ארץ ישראל. כתוב בו מטבע של מאה כסף סתם - הוציאו בבבל מגבהו ממעות בבל, הוציאו בארץ ישראל מגבהו ממעות ארץ ישראל. כתוב בו מטבע כסף סתם ולא פירש מין המטבע - מה שירצה לווה מגבהו, ואפילו איסרים, ואם כתב כסף סתם ולא מטבע - נותן חתיכות כסף.

לעולם ידור אדם בארץ ישראל אפילו בעיר שרובה עכו"ם, ואל ידור בחוץ לארץ ואפילו בעיר שרובה ישראל, שכל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה, וכל הדר בחוץ לארץ כאילו עובד עבודת כוכבים.

דף קי"א - ע"א

רבי זירא רצה לעלות לארץ ישראל, והסתתר מרב יהודה שהיה מוחה בידו, מפני שסבר שהעולה מבבל לארץ ישראל עובר בעשה, שנאמר 'בבלה יובאו ושמה יהיו עד יום פקדי אותם', ולרבי זירא הפסוק נאמר על כלי שרת. ורב יהודה סובר שיש ללמוד מ'השבעתי' אתכם (כדלהלן) שגם ישראל מוזהרים שלא לעלות מבבל לארץ ישראל.

נאמר ג' פעמים בשיר השירים 'השבעתי אתכם בנות ירושלים... אם (או מה) תעוררו וכו', ובפסל 'תעירו' ותעוררו', הרי ששה שבועות - א. שלא יעלו ישראל בחומה - כולם יחד ביד חזקה. ב. שלא ימרדו באומות העולם. ג. שלא ישתעבדו אומות העולם בישראל יותר מדאי. ד. שלא יגלו הנביאים את הקץ. ה. שלא ירחקו את הקץ (כעונותיהם). וי"ג שלא יחזקו - שלא ירבו בתחנונים על כך יותר מדאי. 1. שלא יגלו הסוד לאומות העולם (י"א סוד העיבור וי"א טעמי התורה). ולרב יהודה אחד מהם בא ללמד איסור לישראל לעלות מבבל לארץ ישראל.

'בצבאות או באילות השדה' - אמר הקב"ה לישראל: אם אתם מקיימים את השבועה מוטב, ואם לאו אני מתיר ומפקיר בשרכם כצבאות וכאילות השדה. 'ובל יאמר שכן חליתי העם היושב בה נשוא עון' - לרבי אלעזר: כל הדר בארץ ישראל שרוי בלא עון. לרבי: הפסוק מדבר על הסובלים מחולי עתממקרים עונותיהם.

כל הקבור בארץ ישראל - כאילו קבור תחת המזבח.

עולא היה רגיל לעלות לארץ ישראל, אך נפטר בחוץ לארץ. קרא עליו רבי אלעזר הפסוק 'על אדמה טמאה תמות', ואע"פ שהביאו לקבורה בארץ ישראל - אינו דומה קולטתו מחיים לקולטתו אחר מיתתו.

אחד שאל ר' חנינא אם יצא לחוץ לארץ ליבם יבמתו - אמר לו: אחיך נשא כותית בת חו"ל ומת, ברוך המקום שהרגו, והוא ירד אחריו?

כשם שאסור לצאת מארץ ישראל לבבל, כך אסור לצאת מבבל לשאר ארצות, שבבבל יש ישיבות המרביצות תורה תמיד. ואף מפומבדיתא לבי כובי הסמוכה אסור לצאת, והיה אחד שיצא והחרימו רב יוסף, ואחד יצא משם לאסתוניה ומת, ואמר אביי שאם היה נשאר בפומבדיתא היה חי.

כשרים שבבבל - מוליכים ארונותיהם להיקבר בארץ ישראל, ושל שאר ארצות - מוליכים לבבל שיש שם זכות תורה.

כל הדר בבבל - כאילו דר בארץ ישראל.

בבבל לא יראו חבלי משיח, והיינו בהוצל דבנימין, ויקרא בימות המשיח פינת הצלה.

מתים שבחוץ לארץ לרבי אלעזר אינם עומדים לתחיה בחוץ לארץ - שנאמר 'נותן שומה לעם עליה רוח להולכים בה', ובארץ ישראל אפילו הנפלים שבה קמים, וצדיקים שבחו"ל עומדים על רגליהם והולכים במחילות ארץ ישראל ושם מבצבצים ויוצאים, ולר' אבא בר ממל - מתים שבחו"ל עומדים שם לתחיה, ולעם עליה' היינו שאפילו שפחה כנענית שבארץ ישראל מובטח לה שהיא בת עוה"ב.

'רווח להולכים בה' - כל המהלך ארבע אמות בארץ ישראל מובטח לו שהוא בן עולם הבא.

'ונשאתני ממצרים וקברתני בקבורתם' - יודע היה יעקב איבנו שצדיק גמור היה וחשש שמא לא יזכה למחילות.

'וישבע יוסף את בני ישראל...' - יודע היה יוסף בעצמו שצדיק גמור היה, והטריח את אחיו ד' מאות פרסה שמא לא יזכה למחילות.

אדם אחד היה מצטער על אשה אחת וביקש לירד לחוץ לארץ, כיון ששמע שמתו חו"ל אינם קמים לתחיה בלא גלגול עצמות גלגל בעצמו עד יום מותו.

אחיו של רבה שלחו לו אגרת שיעלה לארץ ישראל, וכתבו בו שיעקב אבינו חשש מגלגול מחילות של מתי חו"ל, ואף על פי שחכם גדול אתה אינו דומה לומד מעצמו ללומד מרבו, ויש לך רב כאן שיוכל ללמדך והוא רבי יוחנן.

עוד שלחו לו: הזהר בג' דברים: אל תרבה בישיבה - שקשה לתחונות, אל תרבה בעמידה - שקשה ללב, אל תרבה בהליכה - שקשה לעיניים, אלא שליש בישיבה שליש בעמידה שליש בהילוך, וישיבה שאין בה סמיכה עמידה שיש בה סמיכה נוחה הימנה.

דף קי"א - ע"ב

פרידה שתבעה - לרבי יהודה אין מרביעים עליה לא סוס ולא חמור אלא מינה, שמסתפק אם חוששים לזרע האב, ולחכמים אין חוששים לזרע האב, לרבי יצחק נפחא ור"ש בן פזי או ר"ש בן לקיש ור' אושעיא בן רבי - הלכה כרבי יהודה.

עמי הארצות אינם חיים בתחיית המתים, שכל המשתמש באור תורה אור תורה מחייהו וכל שאין משתמש באור תורה אין אור תורה מחייהו, אך יש להם תקנה מן התורה - שנאמר 'ואתם הדבקים בה' אלוקים חיים כולכם היום', והלא אי אפשר להדבק בשכינה, אלא כל המשיא בתו לתלמיד חכם והעושה פרקמטיא לתלמיד חכם והמהנה תלמיד חכם מנכסיו מעלה עליו הכתוב כאילו מדבק בשכינה, וזהו גם כוונת הפסוק 'ולדבקה בו', וע"י דיבוקו בתלמידי חכמים יזכו לקום בתחיית המתים.

עתידיים צדיקים שמבצבצים ועולים בירושלים בלבושיהם - קל וחומר מוחיטה הנקברת ערומה ויוצאת בכמה לבושים.

עתידיה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות - פת אפויה, וכלי מילת.

עתידיה חיטה שתתמר כדקל ועולה בראש הרים, ולא יהא צער לקוצרה, שהקב"ה מביא רוח מבית גגו ומנשבה עליה ומשירה את סלתה, ואדם יוצא לשדה ומביא מלא פיסת יד, וממנה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו.

'עם חלב כליות טה' - עתידיה חיטה להיות גדולה כשתי כליות של שור הגדול.

'ודם ענב תשתה חמר' - לא כעולם הזה עולם הבא, עולם הזה יש בו צער לבצור ולדרוך, עולם הבא מביא ענבה אחת בקרון או בספינה ומניחה בזווית ביתו ומסתפק ממנה כחבית גדולה, ואת עצה מסיק תחת התבשיל, וכל ענבה

אין בה פחות מל' גרבי יין.

'אוסרי לגפן עירה' - אין לך גפן בארץ ישראל שאין צריך עיר אחת לבוצרה. 'לשווקה בני אתונו' - אין לך אילן סרק שבארץ ישראל שאינו מוציא משיח שתי אתונות ענבים, ויש בהם יין, שנאמר 'כבס ביין לבושו', והוא אדום - שנאמר 'ודם ענב', ומרוה - שנאמר 'סותה' שמסית השיכור, ויש בהם טעם - שנאמר 'חכלילי', כל חיך שטועמו אומר לי לי, וגם לזקנים יפה - שנאמר 'ולבן שינים' - לבן שינים.

'חכלילי עיניים מיין ולבן שינים מחלב' - אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה: ריבונו של עולם, רמוז בעיניך כשתראני פנים צהובות ושחוקות שזה מבושם לי מיין, והראה נא את שיניך והיינו שחוק שהוא מבושם לי מחלב.

טוב המלכין שיניים לחבירו יותר ממשקהו חלב.

רב חייא בר אדא היה מלמד התינוקות של ריש לקיש, ושאלו למה החסיר ג' ימים, וענה שירש כרם, וביום ראשון בצר ממנה ג' מאות אשכולות ומכל אשכול הוציא סאה, ביום ב' ג' מאות אשכולות שתי אשכולות לסאה, יום ג' ג' מאות אשכולות ג' אשכולות לסאה, והפקיר יותר מחציה, ואמר לו שמה שהחסיר כל יום יותר מאתמול משום עונש שביטל מתורה.

כתובות דף קי"ב - יום ד' פרשת נח - ר"ח חשוון תשפ"ג

לזכות עלקא בת מרים לאה לברכה והצלחה וסיעתא דשמיא בכל הענינים דף קי"ב - ע"א

'ארץ זבת חלב ודבש' - רמי בר ר' יוחנן ראה עיזים אוכלים תאנים והדבש נוטף מהם והחלב זב מן העיזים ונתערבו יחד כמו נחל, ר' יעקב בן דוסתאי עבר ג' מילים עד קרסוליו בדבש של תאנים, ריש לקיש ראה זבת חלב ודבש של כל ציפורי והיה ט"ז מיל על ט"ז מיל, לרבה בר בר חנה זבת חלב ודבש של כל ארץ ישראל הוא כ"ב פרסאות על ו' פרסאות.

הביאו לפני רבי חלבו ור' עזריא ור' יוסי בר חנינא אפרסק שהיה חמש סאה, אכלו שלישי והפקירו שליש ונתנו לפני בהתמם שליש, לסוף שנה היה ר' אלעזר שם ומצא האפרסקים קטנים שאוחזו ביד אחת, ואמר 'ארץ פרי למלחה מרעת יושבי בה'.

רבי יהושע בן לוי ראה אשכולות שהיו נראים כעגלים, אמר: ארץ הכניסי פירותיך, למי את מוציאה פירותיך לערביים הללו שעמדו עלינו בחטאתנו, לסוף שנה ראה רבי חייא שעומדים כעזים, אמרו לו: לך אל תעשה לנו כמו שעשה חברך.

כשהשנה מבורכת בארץ ישראל בית סאה עושה חמשת ריבוא כור, שהרי רבי מאיר ראה בית סאה בבית שאן שהיא בחו"ל עושה ע' כורים, וארץ מצרים היא המעולה מכל הארצות, שנאמר 'כגן ה' כארץ מצרים', וצוען היא המעולה מכל ארץ מצרים, וחברון היא ארץ הכי כחושה מכל ארץ ישראל, והיא עושה פירות פי שבעה מצוען, שנאמר 'וחברון שבע שנים נבנתה לפני צוען מצרים', והיינו ז' פעמים שבעים כורים שהיא 490 כורים, והיינו בחברון שהיא ארץ טרשים, אבל שלא בטרשים 500 כור, ובברכתה של ארץ ישראל נאמר 'זירע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שערים ויברכהו ה', והיינו 100X500= חמש ריבוא.

סאה חיטה ביהודה היתה עושה ה' סאין - סאה קמח, סאה סולת, סאה סובין, סאה מורסין, סאה קיבוריא.

מבית סאה אחת שירש צדוקי אחד הוציא יין ותבואה וקיטניות, ושם היה רועה מקנהו.

מצד א' של דקל הוציא ששים כור תמרים.

'אתו לך ארץ חמדה נחלת צבי' - ארץ ישראל נמשלה לצבי שאין עורו מחזיק בשרו, אף ארץ ישראל אינה מחזקת פירותיה שהם מרובים, ומה צבי קל מכל החיות אף ארץ ישראל קלה מכל הארצות לבשל פירותיה, אך אין דומה לצבי שאין בשרו שמן - שארץ ישראל פירותיה שמנים בחלב ומתוקים מדבש.

כשעלה רבי אלעזר לארץ ישראל אמר: נצלת מא' מהקללות, כשסמכוהו אמר: נצלת מב' קללות, כשהושיבוהו בסוד העיבור אמר: נצלת מג' קללות, שנאמר 'היתה ידי אל הנביאים החוזים ושא... בסוד עמי לא יהיו (סוד העיבור) ובכתב בית ישראל לא יכתבו (סמיכה) ואל אדמת ישראל לא יבואו'.

רבי זירא כשעלה לארץ ישראל לא מצא גשר, ועבר על קורה צרה באחוזו בחבל המתוח מלמעלה. אמר לו צדוקי: עם בהול שהקדמתם פיכם לאוזניכם כשהקדמתם נעשה לנשמע עודכם בבהלתכם, ענה לו: מקום שמושה ואהרן לא זכו להגיע אליו מי אומר שאני יזכה.

דף קי"ב - ע"ב

רב אבא היה מנשק אלמוגים וי"א הסלעים של עכו, רב חנינא היה משהו ומתקן מכושולי העיר מחמת חיתת הארץ שלא יצא שם רע על הדרכים, רב אמי ורב אשי כשהיה חם היו עוברים למקום צל, וכשהיה קר היו עוברים למקום חם שמא שלא להתרעם על ישיבת ארץ ישראל, רב חייא בר גמדי התגלגל בעפרה של ארץ ישראל.

דור שבן דוד בא הרבה מסטינים ומלמדים חובה יהיו כנגד תלמידי חכמים, גזירות על גזירות.

עתידיים כל אילות סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות, שנאמר 'כי עץ נשא פריו תאמר וגפן נתנו חילם'.

הדרן עלך שני דיני גזירות

וסליקא לה מסכת כתובות

הדרן עלך והדרן עלן . דעתן עלך ודעתן עלן . לא נתנשי

מינך ולא תתנשי מינך לא בעלמא הדין

ולא בעלמא דאתי